

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:		Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.	Hirdetéseket
Egész évre	5 frt — kr.	Szerkesztőség:	elfogad s jutányosan számít a
Félévre	2 frt 50 kr.	Búza-utca 1283. szám, hova a lap szellemi	Kiadóhivatal:
Negyedévre	1 frt 25 kr.	részét illető közlemények küldendők.	Városház és nagytemplom-utca sarkán,
Egyes szám ára	10 kr.	Kéziratok nem adatnak vissza.	hova az előfizetési pénzek intézendők.

A kamatláb leszállítása.

Az egész országban nagy örömet okozott a pénzügyminiszternek az országgyűlésen tett azon kijelentése, hogy a kormány a törvényes kamatlábat le akarja szállítani.

Mint értesülünk az erre vonatkozó javaslatok már legközelebb a törvényhozás elé terjesztetnek.

Jövőben tehát a telekkönyvi bekebelezéseknél, a jelzálogos kölcsönök és perbeli tőkék kamatainál, ugy egyébb törvényes kamatláb megállapításánál az eddigi 6%-os kamatláb helyett 4—4½% kamat fog megállapittatni.

De a törvényes kamatláb leszállításának nem abban áll az előnye, hogy az adósok kamat fejében jövőre kevesebbet fizetnek, mint eddig, hanem abban, hogy a törvényes kamatláb maga után vonja az összes hitelműveleteknél a kamatláb leszállítását.

Tehát az egész vonalon, az összes kereskedelemben és forgalomban olcsóbb lesz a pénz.

Olcsóbb lesz pedig legelőször is a nagy bankoknál és központi pénzünté-

zeteknél. Ezekről a mi pénzüntézeink jövőben kedvezőbb összleszámitolás mellett kaphatnak kölcsönt. Ezáltal a mi pénzüntézeink leszállíthatják helyben is a kamatlábat a nélkül, hogy az ő jövedelmeik eszkenést szenvednének.

Mert látjuk, hogy pénzüntézeink eddig is alkalmazkodtak az országos kamatlábhöz; s ha ők maguk olcsóbban juthattak pénzhez, szívesen megtették, hogy a kamatlábat a nagyobb kölcsönöknél időről-időre ők is lejjebb szállították.

És ha a központi pénzüntézeteknél 1%-kal olcsóbb lesz a pénz, mint most, bizonyára a mi pénzüntézeink is kedvezőbb kölcsönöket fognak nyújtani a közönségnek.

Hogy mennyire emeli ez az ipart és kereskedelmet, hogy mily ösztönt és kedvet ad a vállalkozásra és új ipartelepek és vállalatok létesítésére, hogy magát a mezőgazdasági beruházást és vételkedvet is mennyire fokozza: arról nem kell hosszasan szólnunk.

Az egész világ közgazdasági fejlődése tanúságot tesz arról, hogy az

olcsó pénznek nyomában a jólét a gazdasági és ipari felvirágozás szokott bekövetkezni.

Azért üdvözöljük azon törekvést, mely az országos kamatláb leszállítását tűzte ki feladatául.

Ennek eredménye, ha az első hónapokban nem, de a legközelebbi idő alatt bizonyára országsszerte jelentkezni fog.

A végeredmény pedig nem lehet más, mint a nemzet minden osztályának a jólétben való emelkedése és anyagi gyarapodása.

Városi képviselő.

Május 10.

Az ápril. 22-én tartott ülés j. könyvének hitelesítése után, melyben a regaleperek meghiusulta is foglaltatik, Klenk József képviselő indítványozza, hogy ezen képviselő ezen ügyet véglegesen el ne ejtse, hanem a reg. közbirtokosságnak tétessék egy újabb ajánlat, 55 frtnél, magasabb ígérettel, mielőtt fogva ezen ügy végre barátságos uton elintéztető legyen. — Ezen indítvány a legközelebbi ülés tárgysorozatába felvéetni határozatott.

Olvastatott Pól Dani első jegyzőnek előadványa, melyben szabadságotatása

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCAJA.

Alig volt tél . . .

Alig volt tél s tavasz van már,
Fakadó rügy, meleg sugár,
Dal, csicsérgés, sürgő élet
Körülöttem mind felelett.

Felemelem bügyadt szemem,
E fény, e zöld oly jó nekem . . .
Felérik a tompult lélek,
Szent úgy érzem, én is élek.

Bejárom az udvart, kertet,
Melybe vidám élet lermelt,

Beszírom a rügyillatot . . .
— Hogy mindez így kinyílhatott!

. . . És az a sir talán kopár,
Virágja nincs, szétomlott már,
Bujja hantján virág nem kel,
Bujján, lapu, gaz veri fel.

Időgenbe rá se néznek,
Nyoma sincsen gondos kéznek,
Ki viselne gondot rája?
Árva sírja, nincs gazdája.

. . . Tavaszi nap! ragyogj nagyon,
Virág ott is hadl fakadjon,
Hol ő pihen örök álmat,
Úgy szerette a virágot . . .

GRÜBER GÉZA.

Hogyan táncoltak régen a magyarok. *)

Azt hiszem, t. Hölgyeim és Uraim, kegyetek abban a véleményben vannak, hogy én most a csillagokról akarok felolvasni, mit a meghívón levő három csillag könnyen sejtetni engedne. Én azonban előre kijelentem, hogy ilyen unalmas dolgokat szóba sem hozok most, mikor a majálisok ideje van itt, hanem inkább olyanról beszélek, a mi kegyeteket is érdekelni fogja s ez a tánc. Nem a mostan divó táncokról szólok, hiszen azokat kegyetek úgy is jobban értik, mint én, hanem a régen szó'ásban volt táncokról úgy, a mint én azt régi, poros könyvekben olvastam.

De, hogy ne rohanjunk ajtóstól a házba, meg kell azt is említenem, hogy a táncot ősi szokás szerint mindég megelőzte a „dús magyar asztal“. E tekintetben őseink

*) Felolvasatott a főgymn. „Vajdakör“ áldozó-estortörtéti díszülésén.

f. é. apr. 22-én Jójárván, újabb szabadságot — betegsége nek rosszabbra fordult esetéből, azon ígérettel, hogy mihelyest a megy. jegyzői nyugdíjszabályzat újabb tervezetbe vett módosítása meg fog állapítani, ő 40 évet betöltött hivataláról le fog mondani, s nyugdíjaztatását azonnal fogja kérelmezni. — A képviselőlet készséggel járul ahhoz, hogy 40 éves munkás tisztviselője a tervbe vett magasabb nyugdíjban — melyet méltán megérdemelt — részesíttessék, s ezt tényleg minden módon előmozdítani hajlandó; mindazáltal tekintettel azon körülményre, hogy kartársai, kik őt 1/4 év óta készséggel helyettesítik, a további helyettesítést el nem bírják, ebből következőleg a közpénztárra újabb terhet róni ismét nem mutat hajlandóságot: ez okból — nehogy a közigazgatási ügyek hátramaradást szenvedjenek, — folyamodó felhivatni határozottat arra, mikép a hozzá menesztendő előjárósági kiküldöttekkel oly határozott javaslatot nyújtson a képviselőlet elé, mely szerint a szabadságot — a közpénztár újabb megterhelése nélkül, minél rövidebb s határozott idő megjelölésével eszközölhető legyen. — A város tanácsának azon javaslata tehát, hogy a kérelem teljesíttessék, 17 szóval 6 ellenében elejtetett, mintán számosan jelenlevők szavazatukkal élni nem kívántak, azonban felszólalásaikban a barátságos utóni elintézés mellett nyilatkoztak.

Az utcák és köztérnek táblák kifüggesztése által leendő jelzése, az előjárósági javaslat folytán elhatározva lön. Az e tárgyban kiadás 408 db. tábla után 20 krral eső 81 frt 60 krrban szavaztatott meg.

A jár. főszbirónak a tüzesetek alkalmából ⁵⁵⁰⁴/₅₀₂ sz. a. kiadott azon rendelete, hogy a torony-órség — a biztos jelezhetés céljából, a közs. rendőrséggel villany-csengő-, avagy telefontal költessék össze — felolvasatván, az előjáróság az e tárgyban eszközölt elönmunkálatát betérjeszti s elősorolja, hogy a villanycsengő előállítás költsége minden apparatussal együtt kerek 100 frt. a telefon pedig — az oszlopokat ide nem számítva — 150 frt-nyi kiadást venne igénybe. Szavazás alá boesajtatván, névszerinti szó egyenlő volta miatt az elnök szavazata döntött, s így a telefon alkalmazása fogadtatott el

A pénztáraknak időközi váratlan megvizsgálásáról szóló jelentésnek egyszerűen tudomásul lett vétele után, minthogy az idő előrehaladott, s a termet a III. oszt. adó-kivetési bizottság fogja elfoglalni, — a még elintézetlenül maradt tárgyak a jövő ülésben lesznek tárgyalandók. Ily tárgyakul ki vannak jelölve a Klenk-féle fenti indítványon kívül, a népmozgalmi kimutatás s rendőrorvosi jelentés a f. év első negyedéről, — továbbá Réthy Sándor kereskedőnek a vasúthoz vivő ut mentén fekvő földesből 3 holdnak raktári célokra való átengedése iránt benyújtott kérvénye; végül előjárói jelentések s egyéb folyó ügyek.

Hogyan menthető meg a tüdőgümőkórosok?

— Itt: Dr. Lőrinczy Ferencz. —

A tüdővész, tüdőgümőkór, mellbaj, száraz betegség, tuberculosis, phthisis — vagy akárhogy nevezzük a tüdőbetegséget — általában elijesztő nagy számmal szedi Magyarországon áldozatait. Többé-kevésbé a földkerekség összes lakóit pusztítja ugyan e rettenetes népkór, hisz az egész világon minden hetedik ember ebben a betegségben hal meg, de hazánk különösen sok embereket veszít el miatta, mivel a tüdőbajban tapasztalható évi halálozások száma mintegy tizszáz ezerszerre tehető.

Németországban, dr. Dettweiler szerint („Der Pract. Arzt“ 1893. évi márczius 9-iki száma) 1,200.000 a mellbeteg. Körülbelül ily arány mutatkozik Franciaország és az osztrák tartományokban is, a melyeknek szintén egyik legnagyobb réme a tüdővész, a mely mindenütt a nemzet virágát, legjobb munkaerejét ragadja el, a mennyiben a negyvenedik életévig dühöng legerősebben s aztán egyre apadva, a hetvenedik életévben megszűnik.

Ez a betegség okoz tehát legtöbb szomorúságot, legtöbb nyomort, inséget az életben, ez fordítja fel legtöbb család ezimerét, és ez szűli egyik legnagyobb veszedelmét az emberi társadalomnak.

Az ellene való küzdelemben pedig legaggályosabb körülményt azon ma már meg-

dönthetlen ténybeli igazság képezi, hogy a gümőkór határozottan ragadós s így a környezetre is igen könnyen átmehet. Ha tehát ezen betegség valamely családba magát befészkel, ott mindenkinek az egészsége, élete súlyos veszedelemnek van kitéve.

Tizenhatsz esztendeje annak, hogy a tüdő- és szivbajokban mint specialista működöm s ezen idő alatt azon lesújtó tapasztalatra jutottam, hogy a míg egyrészt a mellbajosok (valamint a szivbetegek) száma évről-évre egyre növekszik, addig másrészt a közönség mindinkább közönyös-sé kezd lenni a tüdővész borzasztó pusztításával szemben s úgyszólván tétlenül, fatumszerűleg viseli a csapást, mivel azon végzetes és hamis nézetben van, hogy a tüdőbaj, ha ki akar fejlődni, úgy is feltétlenül kifejlődik s akkor gyógyíthatlan betegség.

Ís ezen téves nézetben és eljárásban rejlik a pusztulás, veszedelem legfőbb oka, mivel sokan csak akkor fordulnak orvoshoz, ha a segély már lehetetlen, holott a tüdővész épp azon betegség, a melyből a baj eljén, a kezdeti szakban, a kiszabadulás, megmenekülés mindenkire nézve teljességgel lehetséges. Ha tehát hazánkban minden tüdőbajos egyénnek mindjárt kezdetben meg volna a kellő ápolása és hozzátartozói idején gondoskodnának orvosi segélyről, akkor évenként nagyszámu halottal kevesebbet kellene a temetőbe szállítani.

Az élet megmentése tehát egyedül és kizárólag attól függ, vajjon a kezdeti szaknak drága idejét nem veszteljük-e el tétlenül s a legnagyobb gondossággal és lelkiismeretességgel igénybe vesszük-e mindama mentési eszközöket, melyekkel az orvosi tudomány ekkor még rendelkezik?

Ha ezen kezdeti időszak alapos ellenintézkedés nélkül elmúlt, akkor biztosan kifejlődik ama betegség, mely esetleg, a jötevé természet hatalma folytán, egykor-máskor, nagy ritkán, meggyógyulhat ugyan magától is, de az orvostudomány szerint, mely pedig ily bajnál 99%-ban csalhatatlan kórjósallattal bír, a beteg feltétlenül elveszettnek tekinthető.

Jelen népszerű ismertetésemben, melyet tisztán a nem orvos közönség számára írtam, oly célból, hogy az őt mindenünnen

felülmúltak minket, a mennyiben sokszor annyi és annyi-féle étek került az asztalra, hogy a mostani ember el-zörnyűködve gondol azokra, ha olvas róluk. Csak egy példát említek: a szécsényit, mikor 366 tál étel került Rákócy F. asztalára. Mikor azután vége volt az eszem-i-zomnak, mit az urfiak nehezen, a leányok meg alig tudtak kivárni, előkerült a heg-dű, a ciubalm, a duda. A mint megszólalt a zene, kingrott a nyalka magyar legény szép, zsinóros atil-lában, sarkantyus eszímában, összeütötte a bokáját s úgy hívta táncra a rózsáját. . . .

Sok mindenféle táncról van tudomásunk; de most csak azokat nézzük, melyeket leginkább kedvelték őseink.

Egy ilyen kedvelt táncuk volt az „egeres tánc“. — Tíz-tizenegy legény állott ki a „placra“ s velük szemben ugyanannyi hölgy olyan távolságra, hogy a férfiak és nők között egy pár kényelmesen elhajthott. Ezzel megkezdődött a tánc. A fiatal

ember átellenes szomszédját hitta fel, kivel egy párszor körülbokázta társait és társnőit; majd elengedte hölgyét, a mire külön jártak a táncot. A leány e közben inselkedni kezdett a legénnyel ezen szavakkal: „Macska fogd el az egeret“ s mindenféle-képen kikerülni igyekezett azt, hogy el ne foghassa. Sokszor megtörtént, a mint az különben most is megtörténik, — hogy a hölgyecske ugyancsak kiizzasztotta táncosa üstökét, mert csak szép szerével foghatta el hölgyét a táncos. Ha azután sikerült a legénynek párját elfognia, ismét körülletette egy párszor társait s aztán helyére vezette vissza hölgyét. E közben már szomszédjaik kezdtek előlről a táncot s az mindaddig folyt, míg a kör mindegyik tagja részt nem vett abban.

Volt még egy más tánc is, a polka, de azt nem úgy járták, mint arra Dobos úr tanított minket, hanem a következőképen.

A legény hölgyet választott magának,

kivel egyet-kettőt fordult, aztán ott hagyta, de nem a fakepnel, hanem csak rövid időre. A hölgy ugyanezt tette táncosával. Erre ismét összejöttek, egyet-kettőt fordultak s ismét elengedték egymást. Ekkor a hölgy is, meg a férfi is szabad lett, mert ahhoz fordulhatott, a kihez éppen óhajtott, a ki legjobban tetszett neki a társaságban.

Mikor még a férfiak nem viseltek nálunk olyan kurtókalapokat, mint sokan már ma, salonkép-s volt a süveg is, ez a jó ruhadarab, mely ugyan most is a legmagasabb hivatalnok, — a toronyór úr fülét védi a hideg ellen, a mikor elkiáltja magát: „Éjfélt után óra három . . .“ A süveg salonkép-ségét mutatja a tánc, mely „süveges tánc“ nevet visel, s mely körülbelül így folyt le.

Egy fiatal ember süvegét jó magasra tartotta, mi közben egy-kettőt fordulva, az elé serdült, a ki épen a legjobban tetszett neki. A hölgy — perze, hogy hölgy elé perdült — szintén egy kettőt fordult

fenyegető tüdőgümőkór veszedelmére figyelmessé tegyem s a kellő elővigyázat és óvatosságra buzdítsam, orvosi szakfejtegetésekbe és kórtani diszkussziókba bocsátkozni nem szándékom. Ez okból a tüdővész és gümőkór iránt klinikai subtilis megkülönböztetéseket nem is teszek, hanem a nép által is használt „mellbetegség” elnevezés alatt a tüdővést tüdőgümőkórt, sorvadást, tuberculosist együttesen kívánom értetni.

Nemsokára azonban, külön füzetben, szigorúan orvosi szakszempontból fogom a tárgyat fejtegetni s felsorolandom mindazon nevesebb szakértők véleményét, a kik ezen rendkívül nagy horderejű ügy, illetőleg szak körül nevet vívtak ki maguknak, minők a legjobb korbellek közül: dr. Jaksch, dr. Alexander, dr. Biener, dr. Sommerbrodt, dr. Dujardin-Beaumetz, dr. Gutman, dr. Weber (Halle), dr. Senator (Berlin), dr. Finkler, dr. Mankopf, dr. Edlefsen, a híres kórbúvár dr. Koch Róbert, dr. Pogacnik (Bécs), dr. Seé Germain (Páris), stb. stb.

De nézzük már röviden, miben áll lényegileg a tüdőgümőkór?

A legújabb kórbúvárlatok és megfigyelések eredménye alapján el kell fogadnunk azon tételt, hogy a gümőkór, vagy nevezzük tüdővésznek, tuberculosist, mellbetegségnek, a legkezdetibb időszakban nem egyéb, mint bizonyos specificus beteg vérvegyülék, tehát a szervezetnek táplálkozási hiányossága.

Ez képezi a gümőkóros hajlamot, inklinációt. („Die Tuberculose ist eine Distrophie, also Ernährungs-mangel des Organismus.” Dr. Pogacnik „Die Tuberculose.” 41. lap.)

Ezen bete vérvegyülék az, a mely a dr. Koch Róbert által felfedezett gümőkóros bacillusok számára a kifejlesztő, tápláló és tenyésztő talajt szolgáltatja, a melynek hiányában beszívhat és be is szív az ember milliárdnyi gümő-bacillust a nélkül, hogy azokból gümőkór fejlődne, vagy legkisebb ártalmára válnék egészségének.

Innét magyarázható, hogy a tökéletesen ugyanazon körülmények közt élő egyének közül az egyik bele esik a mellbeteg-

ségbe, a másik pedig soha közel sem jár hozzá; az egyikben meg volt a kóros vérvegyülék: a hajlam, s a szervezetbe behatolt bacillusok a táptalajban kifejlődésre jöttak; a másikban ellenben, táptalaj hiányában, kifejlődés nélkül töukre mentek.

A tüdővészre való hajlamot: a beteg vérvegyületet vagy örökli szüleitől, vagy szerzi az ember. A szerzés abban áll, hogy kedvezőtlen életviszonyok — melyek végtelenül sokfélék és különbözők lehetnek — vagy előment betegségek, különösen hosszas és nagyfokú idegesség stb. által a vérvegy megromlik.

A tüdővész kifejlődésének megakadályozásában tehát a főfeladat arra irányítandó, hogy a hajlamot mielőbb okvetlenül megszüntessük; mert ha azt magára hagyjuk, a kóros vérvegybe jutott gümőbacillus könnyen kifejlézheti a gümőkórt, mely a szöveteknek, leginkább s leggyakrabban pedig először a tüdőnek szétrombolását s így a szervezetnek tönkremenését hozza létre.

A haj kezdetének külső jelenségei, nyilvánvalói a többi közt a következők: hirtelen magas növés szűk mellel, gyors elhalványulás, a test súlyának váratlan beálló csökkenése, rendkívül nagy hajlam náthára, gyorsított érverés az étvágy alábbhagyása stb. Belső tünetek: egyes tüdőrésztlet hurutja, esetleg csekélyfokú gümős lerakódása, később vagy egyidejűleg bacillusoknak megjelenése a köpetben, tüdőbeli nyomásérzet, egykor másszor nehéz légzés, gyakori köhögési inger. A láz lappangva megjelen, lassankint fokozottabb lesz s többé teljesen hosszabb időre el nem hagyja a beteget, ha csak az meg nem gyógyul. A mint az iménti jelenségek-ből látható, ezen kezdeti korszak is eléggé aggályos ugyan, de azért abból a beteg mindenkor még kigyógyítható.

Igen helyesen mondja Pogacnik, kinek kitünő munkálatát jelen munkámban alapul vettem, hogy erős, testes egyének, erejük teljes birtokában, nincsenek kitéve a gümőkór kifejlődésének, de ha valamely körülmény folytán erejük nagyobb mérvben ha-

nyatlanék, náluk is beállhat a beteges vérvegyülék s akkor testességük daczára is gümőkórosokká válhatnak.

A kezdeti gümőkór tértoglalásának megakadályozása, illetőleg leküzdése czéljából tehát általában kerülni kell mindazt, a mi a szervezetnek gyengítésére szolgálhat; ilyen az elégtelen, vagy rossz táplálkozás, a testi és szellemi túleröltetés, rossz levegő, zsufolt lakás, mellbetegekkel való szoros együttélés kedélylehangoltság, bú, szomorokodás stb., szóval mindaz, a mi a test erejét jelentékenyen lankasztja, hanyatlásba ejtheti, mivel csakis a hanyatlásba esett s ez által kóros vérvegyületivé vált szervezetben jut a gümőbacillus kifejlődésre, míg ellenben az újból erőt kapott organismus azt magában elpusztítja. Törekedjünk tehát mindenkor és minden áron szervezetünk erősítésére. Ez a legfőbb kellék arra, hogy a tüdővéstől megmenekülhessünk.

Tagadhatlan, hogy erre bizonyos fokú anyagi jólét szükséges. A szegénység, inség, a népek pauperismusa, a tüdővész leghatásosabb kifejlesztője.

Bécsnek, a sorompókon belüli 800.000 lakosa közt, a hol köztudomás szerint nagyon sok a szegény ember, évenként átlag 5000-re megy a tüdőbetegek halandósága; míg ellenben a gazdagabbak által lakott belvárosban, 70.000 lélek közül alig hal meg egy évben 150 ember tuberculosissal. A szegényeket tehát 5-ször oly nagy számmal pusztítja el a gümőkór, mint a gazdagokat. (Dr. Pogacnik: „Die Tuberculose” 11.)

(Folyt. köv.)

M i u j s á g ?

— **Tanítógyűlés.** A szarvasi tanító egyesület máj. 11. délután a főgymnásium rajztermében tartotta megalakulása óta első értekezletét, melyen a rendes tagok közül 26-an jelentek meg. Az értekezlet tárgya egy gyakorlati és egy elméleti előadás képezte. Gyakorlati előadást, a nyelvtan köréből II. oszt. népiskolai növendékekkel, G l u c k Zsigmond tartott. M o r a y c s i k Józsefnek „Milyen hátrányokat okoz az iskolában és az életben az alföldi tónyelvnek tanulmányul való használata?” című értekezését az egyesület jegyzője olvasta fel. Mindkét előadás igen élénk eszméserére adott alkalmat. Ezen értekezletet megelőzőleg az igazgató bizottság máj. 9-én tartott ülést, melynek tárgyát az értekezlet sorrendjének megállapítása képezte. Az alapszabályoknak jóváhagyás végett illetékes helyre való beküldése az elnök által bejelentetett. Határozatilag kimondatott, hogy az egyesületnek minden tagja egyszersmind tagja az „Éötvös-alap” országos tanító-egyesületnek is, azonkívül az egyesületbe külön is tagul lép be a nevezett egyesületbe s kebelében egy Éötvös-alap-gyűjtő és kezelő helyi bizottságot alakít. Az országos tanítói-árvaházra évenként gyűjtés eszközöltetik. Tanügyi lapok közül az egyesület részére megrendeltettek: Tanügy, Népnevelők lapja, Néptanoda, Néptanítók lapja, Paedagógiai szemle és Tanítók szava. C s e r n á k Jánosnak, ki az egyesület részére lakásának egy szobáját rendelkezésre bocsátotta, B r e c z Bertának ki a „Természettudományi közlönyt” az egyesületnek

véle. Ezután következett a tánc légerdeke-sebb része. A legény csalogatta süvegével a leányt. Ha sikerült elkapnia, s kettőt hármat fordult a táncosával s azután az elé perdült, a kit önmaga akart, s a kivel most már ő üzte az incselkedést, míg csak a legény el nem kapta a süveget a kezéből.

Ezen tánc szintén fárasztó volt, de már a gyertyás nem olyan. Két legény két gyertyát vett a kezébe s egymással táncolni kezdett; majd meg-megforgatták egymást, mi közben vigyáztak arra, hogy egymást le ne csepegtessék, szóval udvariasabbak voltak, mint a mi gyertyatartóink a majálison...

Ennek végeztével a hölgyek közé mentek s térdre bocsátkozva átadták a gyertyákat, kik egy-kettőt fordultak s ismét elengedték; egy-kettőt fordulva, visszavitték a gyertyát a férfiaknak. Ezek elvégezve a már fentebb mondottakat ismét visszavitték a hölgyeknek. Így ment ez mindaddig, míg a társaság minden tagja részt nem vett a táncban.

Fárasztó tánc volt a menyasszonyi tánc, mert a szegény hölgyecskének minden

atyafiával, ismerősével kellett táncolnia, míg csak jóformán le nem roskadt.

Most még a „toborzó”-ról kellene beszélnem, de az ismerősebb tánc, mint azok, a melyeket említettem. Farszatáncok bizony ezek, de csak nekünk farsák. A mint mi elmosolyodunk azokon, ugy mosolyognának rajtunk, ha kikelnének sirjaikból a sarkantyus csizmájú, atillás apák s látnának minket „klakk”-ban, „frakk”-ban ceperlit, vagy mit táncolni.

Most még lehetne beszélni a ceperliről, a keringőről s e féle táncokról, mint a melyek szintén már régóta ususban vannak, bár nem olyan rég óta, mint a fentebb leírottak, de azokról hallgatok, mert a tánc, t. i. a használatban levő tánc, írásban olyan mint a sültgalamb, melynek csak a szaga a miénk. Mind a mellett ha azzal az érvel élve, a melyet most a tánczról mondtam, engem kegyetek arra kényszerítenének, hogy régi tánczainkat gyakorlatilag is bemutassam, kénytelen volnék egeres táncz helyett, egerutat keresni. . . .

Reil Lajos.

használatra átengedte, Molnár Jánosnak az egyesületi könyvtár részére 17 darab szakmű, illetve folyóirat ajándékozásáért az egyesület köszönetét nyilvánította.

— **Érettségi vizsgálat.** Főgymnasiumunk ez idén érettségire menendő VIII. éves tanulóinak osztályvizsgálatai a múlt héten megkezdődtek. Máj. 12., pénteken volt a magyar irodalomból, máj. 13. a mathesiből vizsgálat. E héten folytatni fogjuk következő sorrendben: Hétfőn d. e. latinnyelv, d. u. vallás, kedden német irodalom, szerdán természettan, csütörtökön logika, pénteken történelem, szombaton görög irodalom. A vizsgálatok, melyek nyilvánosak — d. e. 8-kor, d. u. 2 órakor kezdődnek. Az írásbeli érettségi vizsgálat tart máj. 24—29-ig, a szóbeli ideje pedig jun. 22., 23., és 24., napjaira alapított meg.

— **Tűzoltók mulatsága.** Az önk. tűzoltó egyesület választmánya április 30-án tartott ülésén elhatározta, hogy nyári táncmulatságot rendez. A mulatság napjait június 25-ike, helyéül pedig a gróf Károlyi-féle kert állapított meg. A tűzoltó egyesület farsangi mulatságának sikeréből jósolhatjuk, hogy a tervezett juniális minden nyári mulatságaink legkitünőbbje, népes és nagyszerű lesz. A programból kihagyattak a mulatságot megelőző délutáni diszgyakorlatok, hogy a legénység minden fáradság nélkül állhasson este táncba. Terveztetik, hogy az egyesület a gyulai testvérek zászló szentelési ünnepélyén is képviselteti magát, s küldöttsége a szabadtéri országos tűzoltókongresszuson is meg fog jelenni.

— **Disztornázás.** Főgymnasiumunk tornászai az orsz. tornaversenyben részt venni akaró szegényebb társuk uti költségeinek fedezése céljából f. hó 14-én, ma vasárnap délután 5-től fél 7 óráig nyilvános disztornázást tartanak a Csernák-féle magyariskola udvarán. Belépti-díj: személyenként 20 kr., tanulónak 10 kr., családonként 50 kr. A mutatványok az orsz. tornaverseny műsorából lesznek összeválogatva és pedig következőleg: 1. Szabadgyakorlatok és katonai rendgyakorlatok. 2. Korlátornázás. 3. Kötélhuzás. 4. Távolugrás. 5. Magasugrás. 6. Fűzések. 7. Győztesek neveinek felolvasása. Alkalmatlan idő esetén a tornázás f. hó 19-én, pénteken, vagyis a felutazást megelőző napon d. u. 5 órakor tartatik meg.

— **Esküvők.** Haraszti Mór, csabacsüdi nagybérlő bájos leányának, Lujza kisaszszonynak, ma délelőtt 12 órakor esküszik Jörökhűséget a bpesti dohányutcai izr. templomban Wellis Hugó. — Wittmann József, m. kir. postamester, f. hó 6-án vezette oltárhoz Tóth Ágnes úrnőt, néh. Tóth András, volt szentandrászi r. kath. kántortanító leányát Törökszentmiklóson. A múlt héten a szarvasi ev. templomban is esküvő volt. Áldozó csütörtökön d. u. 5 órakor kelt egybe Csernák István, művelkedő Molitórisz Lajos szarvasi iparos kedves leányával, Paulin kisaszszonnyal.

— **Hangverseny.** Ney Dávid és Liedl Ferenc, fővárosi művészek hangversenye, melyről nem régiben említést tettünk lapunkban, pünkösd második napján fog megtartani a Bárány udvarán levő nyári szinkörben. A részletes műsort jövő számunkban tesszük közzé.

— **Nyolcz éves találkozás** lett volna május 11-én, áldozó csütörtökön városunkban, ha lett volna hozzá találkozó. Azok közül ugyanis, kik 1884—5-ik tanévben tettek érettségét a szarvasi főgymnasiumban, egy 17 tagból álló baráti kör tagjai 8 év múlva találkozásra kötötték le becsületszavukat. — Ezt négyen meg is tartották, hárman kimaradásukat igazolták, tizen pedig minden tekintetben kivonták magokat kötelezettségük alól. Korunk jellemvonása itt is mutatkozik, ez esetből is láthatjuk, hogy a tiszta idealizmus s az ifjúkor omlékei iránti lelkesedés nem valami erős oldala a kor gyermekeinek. Bár nem lehetetlen, hogy az életnek rájuk súlyosodó körülményei tették a távolléókre lehetetlenné akár eljöveteleket, akár jelentkezéseket, de nincs kizárva az a lehetőség sem, hogy úgy gondolkoznak, mikép a gyermekésszel adott becsületszó nem köti a férfit. — Különben itt voltak: Godán Sándor tisztartó Semséről (Abauj-Torna m.) dr. Kun Árpád Mezőtúrról, Liska János főgym. tanár helyben, Dr. Szűcs Sándor ügyvéd Mezőtúrról. Elmaradások okát bejelentették: Hegedűs Kálmán közjegyzőjelölt Nagy-Becskerek, Mágocs János állomásfőnök Bező Berény, Szabó Géza adótiszt Szolnok.

— **Színügyünk.** Pesti Iliás Lajos, a kecskeméti és szolnoki színházak igazgatója, járási főszolgabíránkat megkereste az iránt, hogy az őszi színidény alatt városunkban tartandó előadásokra engedélyt nyerjen. A fősbíró a színügyi bizottsághoz tette át Pesti Iliás kérvényét, mely kedden délután tette azt tanácskozás tárgyává. A kérelmező társulat bár nem első rendű, de ajánlata annyira előnyös s feltételei által annyira biztosítva látjuk a közönség jogos igényeit, hogy alig lehet kétségünk arra nézve, hogy a színügyi bizottság P. Iliás mellett foglal állást, s az ő társulatát fogja a főszolgabírónak az engedély megnyerésére ajánlani.

— **Disztülés.** A főgymn. ifjúság Vajdaköre áldozó csütörtökön d. u. 3 órakor tartá a diszteremben szokásos nyilvános záró ülést nem nagy számú, de intelligens, főképp hölgyközönség jelenlétében. A disztülés szereplői között különösen Vadász József, Schreiber Mór és Kálmán Gyula tettek ki szavalaikkal. Ülés után a Vajdakör tagjai testületileg jelentek meg elnökük, Krajcsovics Soma tanár lakásán, s ennek elnöki tisztségében kifejtett odaadó lelkes fáradozásáért hála-jokat díszes ércoszorú s arcképalbum átadásával s meleg hangú köszönő szavakkal fejezték ki.

— **Halálhíradás.** Lisák Béla, néh. Lisák Gergely, volt szarvasi adóhivatali ellenőr fia, hosszas sorvasztó betegség után f. hó 8-án jobb létre szenderült, köveve néhány héttel ezelőtt elhunyt testvéröccsét, Ákost, s okozva gyermekeitől teljesen megfosztott özvegy édesanyjának lesújtó bánatot.

— **Közmunkaváltság.** Az 1894. évre érvényes közmunkaváltság oképen lett megállapítva: 1 iga után 2 frt., 1 kézi napszám 30 kr. 1 ház s telek után 52 kr. 1 családtag u. 26 kr. 1 lakó után ugyancsak 26 kr.

— **Iskolakötelesek statisztikája.** Az iskolaköteles gyermekek összeírása Szarvas város bef. és külterületén a múlt héten be-

fejeztetett. E szerint van a városban, szőlőkben és tanyákon 5427 iskolaköteles gyermek 2673 fiu, 2754 leány. Részletezve 3—5 éves 1236, 6—11 év között 2966, 12—14 éves 1225.

— **Kirándulás.** A társ. leányiskola növendékei tanítónők vezetése mellett máj. 12., pénteken d. u. kirándultak az Anneligetbe.

— **Vizsgarend.** A szarvasi ág. hitv. ev. egy ház külső iskoláinak vizsgálatai a következő sorrendben tartatnak meg: május 15. hétfő d. e. az „örménykúti“ és „sápsz-kiszállási“ d. u. a „galóhalmi“ és „csabai-uti“, máj. 16. kedd d. e. a „skorka-szállási“ és „Maginyec-féle“ d. u. a „siratói“ és „ezüstszőlői“, máj. 17. szerd. d. e. az „ószöllői“ és „furugyi“, d. u. a „rózsási“ és „kákai“ iskolákban.

— **Vidéki zurnalisztika.** A B.-Csabán hetenkint kétszer megjező „Békés-megyei Közlöny“ politikai lap szerkesztésében változás állott be. Dr. Zsilinszky Endre, a lap eddigi szerkesztője visszalépett, helyét Verner László, a lap eddigi segéd-szerkesztője foglalta el. — Az „Oroszházi Közlöny“ szerkesztését pedig eddigi szerkesztőjének, Kiss Mórnak Oroszházáról történt eltávozása folytán a lap kiadója, Aistädter Antal vette át.

— **Gyilkossági kísérlet.** F. hó 7-én, vasárnap korán reggel azon rémes hír járta be Öcsöd községét, hogy özv. Prajner Imréné szül. Kiss Ágnes fiatal úrnőt meggyilkolták. Szerencsére, a hír nem bizonyult egészen valósnak. Az eset a következő: A fiatal özvegy férje halála óta — ki vasuti hivatalnok volt — szülőtte földére, Öcsödre tért vissza s midőn szülei nem sokára elhaltak, egyedül lakott egy szolgálóval a Körös-parton levő téres portáján s nyugdíjából élt. Jelenlegi szolgálója, Szombati Julcsa, egy kis gyenge természetű, húsz éves leány, Vasárnap reggel 3 óra tájban ágyában alvó úrnője fejére gyilkos szándékból ásócsapást mért, mire ez rémülten felriadva ágyából kiugrott. Prajnerné eleinte azt hitte, hogy a leány megőrült, csak akkor ismerte fel a helyzetet, midőn ez a pénzt, gyűrűt s az ékszereket követelte, erre dulakodás fejlett ki gazdasszony és szolgáló között, végre is az előbbi fején és kezén, — vértől elborítva a legközelebbi szomszédhoz menekült s ki-merülten összerogyott; a rögtön előhívott orvos gyógykezelés alá vette a sobasültet s a mélyebb sebet összevarrta. A szolgáló ez alatt a padlóról a vért felmosta s összeverezett alsó ruhája fölé másik ruhát öltött. Majd a doktor a tett színhelyére sietett s a lányt vallatásra fogta; ez eleinte mindent tagadott, később bevallotta tettét, sőt azt is beismerte, hogy már két nappal előbb végre akarta hajtani büntös szándékát de remegett kezében az ásó. — Prajnerné az előző napon kapott pénzt, nyugdíj-részlete volt, s szolgálója vitte haza a postáról. Tehát a kapzsiság, a pénzvágy csábította a vakmerő tett elkövetésére annyival megfoghatatlanabb mivel apja anyja elég jómódú földműves emberek, úgy, hogy szolgálni sem volna kénytelen. — A gyilkos leányt rögtön elfogták s a község házána tovább vallatták; az nap este pedig csendőrfedezet alatt Szarvasra a járás székhelyére kísérték.

— **Közszemlén.** A tőkekamatadó-követési lajstroma holnap, május 15-től kezdve a község házána közszemlére lesz kitéve.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** Az előjáróság felhívta azon huszárokat, kik az 1882. évben soroztattak be a közös hadseregbe, hogy katonakönyveikkel jelentkezzenek a városházán a honvédkönyv átvétele végett.

— **Több kiállításon** érmekeket nyert Vörös Kálmán fényképész, a napokban érkezett vársvunkba, s két hétig fog felvételeket eszközölni. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben privátmegrendelőknek közvetlenül** szállít: **fekete fehér és színes selyemszöveteket** méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig phstaber és vámmentesen, sima, csikos kockázott és mintázottakat, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom és művészet.

Színészet.

Legkevésbé sem támogatja városunk előjárósága a színházi bizottságot missziójában, midőn megkérdezése nélkül ad engedélyt kóbor színészcsoportoknak, hogy — bár csak néhány előadással is — elvegyék kedvét közönségünknek a színházlátogatástól. Szerencse különben, hogy a közönség nem ül fel a színlapok nagyhangú reklámjának, s e tartózkodásával megóvjaa a színművészetről táplált illúzióit. Tudja, hogy bár a tizedrangú társulatoknak is juthat a nemzeti célok szolgálataiban némi szerep, e szerep betöltésére nem e hely alkalmas, s közönségünk kifejleszt, elkényeztetett műzslése közel sem áll arányban a Mezőtúron babérokat arató színészek művészetével. Ha e körülménnyel a társulat igazgatója számolni nem tud, ám ő lássa.

Zoltán Gyula színtársulata vasárnap mutatkozott be kis számu közönség előtt (Gerő „Próbaházasságában.“ A Kassuth-kupléjáról híressé vált — különben pedig elég keveset érő ujdonság uókáin jól mulatott a karzat.

Kedden bár ujdonságot kaptunk, ismét kevés élvezetben volt részünk, Papp J. „Csiperka kalap“ című népszínművét láttuk. Egy sületlen, erőszakolt, hatásvadászó jelenetekben gazdag ferecska, melynek elkövetésével — tekintve a nem kevésbé sületlen előadást — hajlandó a néző a társulat egyik másik tagját vádolni.

A harmadik előadás ismert ujdonság, Kövessy „Diurnista“ című boházata volt No a városligeti színikar eme bolondsága nálunk még a karzatra sem hatott.

Befejezte a művészi körutat a „köz-kivápatra“ (?) ismételt „Próbaházasság.“

A részletes kritikát a társulat tagjai érdekében mellőzzük, pedig megérdemelnék; nem azért, mintha művészi méltatásról szó is lehetne, de azért, hogy kigyógyítsanak a betegségből, melynek neve „ambició.“ Ha pedig a társulat egy-két, talán használhatóbb tagja ezen sommás ítőletet magára nézve igaztalanul találná, keressék okát a roszul megválasztott társaságban. Van erre egy magyar közmondás.

Közgazdaság.

Az öcsöd-szt.-andrásí útszél fásításához.

A „Szarvas és Vidékéből“ egy általános érdekű közgazdasági czikket olvastam, melyben az útszélék fásítására alkalmas fanem van ajánlatba téve.

Valóban, ha elgondoljuk, hogy az öcsöd-szentandrásí út mentén most oly munkálat folyik, mely végeredményében messze jövőre kihat, — különösen az e vidéken lakók önkénytelen érdekelve érezzük magunkat s jól esik az intézkedéshez hozzá szólni.

Tárgyilagosan gondolkozva két sarkalatos kérdés tehető fel: I.) Mely terebélyes, hosszú életű fák barátkoznak meg leginkább az alföld talaj- és égaljviszonyaival? II.) Mennyi költséggel lehet egyik, vagy másik fanemhez jutni? Azt hiszem, ha útról van szó, ez vadabb hely, mint egy kert, vagy ültetvényes, önkényt következik tehát, hogy ilyen helyen ültetésre vad fa való. Szerintem erre legalkalmasabb:

1.,-ször a Kocsánostölgy (Quercus pedunculata.)

Terjedelmes koronájú fa, 22—25 m. magasra, 2—2.5 m. szélesre nő s több száz évig is él. Fája épület- és szerszámkészítésre, makk- gyümölcse sertés-hizalásra, gubacs, helyt a fáján, — festék, s bőreszerzési célokra — előre eladható, s mivel a lapályos helyet kedveli, ez jelen esetben csak növeli alkalmosságát. Mint vad fa, nem kényes, a nagyobb hideget és meleget megsínylés nélkül bírja.

E helyen önkénytelenül eszembe jut Bihar megyéből Margita és O.-Petri község, hol három tölgy árnyékában 100—120 drb. szarvas-marha tartotta delelőjét.

Mennyi költséggel lehetne sétatob-vastagságu tölgyecskékhez jutni, erre a feleletet az illető bizottság könnyen megszerezheti, bármely rendszeres erdő-művelést űző megyétől, vagy uradalomtól, többek közt Heves és Borsodmegyében Egertől-Diósgyőrig terülő erdős tulajdonosától, Szilágy megyében Br. Wesselényi Miklós és Béla uradalmi igazgatóitól.

Hisz meg egész bizonyossággal, hogy az ily tölgyecskék beszerzése nem kerül többbe, mint bármely más hasznértékű fa, hiszen oly helyeken sokszor az erdő-ritkítással is kivágás történik.

Többé-, kevésbé alkalmazható ily fásításnál:

2.,-ször a Nagylevelű-hárs (Tilia grandifolia.) Szép magas növésű, hosszú életű, fája puha, értékes faragványotlra.

3.,-ször a Kőrös-fa, (Fraxinus excelsior) fája kemény, asztalos esztorgályos munkákra jó.

4.) a Vadgesztenye-fa (Aesculus Hippocastanum) 20—25 m.-re nő 1576. óta használják Európában ily célokra, s bizonyára, ha fája nem lenne puha, még inkább el lenne terjedve.

5.) Az alföld legismertebb fája az Akác (Robinia Pseudoacacia) mely szépségben az eddigiekkal nem versenyezhet és igen későre lombosodik.

6.) a Gatyásnyárfa (Populus pyramidalis) 21—31 m. magas gulaidomú

koronájával nem sok árnyat tart, de kora tavasztól ősz végeig zöldel.

Önmagammal vitatkozva egy ellenvető kérdés csendül fülembé. Szép s jó dolog mind ez, de hát ha a czélszerű fa fejlődésére hoszu idő kell, addig az útszél kopár legyen?

Nem, sőt igen czélszerű változatosságot csinálni, lassu és gyors növéstüekből így: az 1-4 vagy 2-5. számúakat, midőn ily módon több különfajú fa lenne ültetve, még egy másik kevésbé figyelembe vett czél is el lenne érve, ugyanis egy pár év megmutatná, hogy a jelzett hely talajában, mely fa tengődik, melyik él és melyik tenyészik biztosan, s így hasonló esetben más vidéknek irányítással lehetne szolgálni.

Vajha cikkekékém nem kerülne el az intézők figyelmét s gyakorlati haszonnal járna.

Öcsöd, 1893. máj. 12.

Fácai Mihály.

Felolós szerkesztő: Varga József.
Kiadó-tulajdonos: Sámuel A.

HIRDETÉSEK

104. vh szám.

1893.

Arverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíróság 1893 évi 808 s illetve 773 számu végzése következtében részben dr. Szemző Gyula ügyvéd áttal részben hivatalból képviselt Kohn Tobiás és Bérczi D. Sándor javára Vitályos Béla ellen 18 frt 96 kr, s illetve 365 frt 25 kr. és jár. erejéig foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás utján le s illetve felül foglalt és 740 frtra becsült házi butorok eszközök, két tehén, egy kocsí egy paraszt szekér, két sertés és két malaczból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. járásbíróság 1022,1893 számu végzése folytán 18 frt 96 kr. s illetve 365 frt 25 kr. tökékövetelés, ennek 1892 évi ápril hó 8-ik napjától s illetve 1893 márczius 11-től járó 6% kamatai és eddig összesen 23 frt 40 krtban s illetve 63 frt 35 krtban bírósálag már megállapított költségek erejéig végr. szenvedett Vitályos Béla öcsödi lakásán leendő eszközzésére 1893 évi május hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Szarvason, 1893 évi május 4-ik napján.

Holesy Arnold

kir. jbirósági végrehajtó.

PSEPHOFER J.-FÉLE

Gyógyszertár

Bécsben I. ker. Singerstrasse 15 sz. a „zum goldenen Reichsapfel“

Vértisztító labdacok, ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszorból ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértóbulások, aranyőr, béltétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkór-nál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaírat, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.

Tekintetes ur!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

NEIREITER IGNÁCZ, orvos.

Hrashe, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem olyanyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék ha az Ön csodálatraméltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

KNIFICZ TERÉZ.

Bécs-Ujhely 1887. nov. 9

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel, Weinczettel Josefa.

Reichengraberamt. Gföhl mellett, 1889 márc. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból, El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett s azok a hol csak alkalman nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Feljes tisztelettel HAHN IGNÁCZ.

Gotschdorf. Kolbach mellett, Szilózia 1888. okt. 8

T. ur

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaikra köszönhetem, hogy egy gyomorhajtól, mely egeren 61 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem vagyok tisztelettel

ZWICKL ANNA.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerertárban, Bécsben I. Singerstrasse 15 sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni bekielölésénél (mi legjobban postautaványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: egy csomag

A fenti különlegességek kaphatók TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész

1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 krt, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

Dr. NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden köszvényes és csuszos bajok, u. m. gerinc-agy bántalom, tagszaggalás, ischias, migrainc, ideges fogtájás, főfájás, fülszaggalás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapaszt Stendel tanártól. Űtés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Űtifüvedv, egy általános an elismert kitűnő háziszor, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb ellen. 1, üvegecske ára 50 kr, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai c-öppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor. 1 üvegecskével 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyőr, dugulás stb ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ángel csodabalsam, 1 üveg 50 kr, egy kis üveg 12 krajcar.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadás s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint arafaimatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 65 kr.

Élő vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereltetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre bekielöltek; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Üzlethelyiség változtatás

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy e hó 24-dike óta |1880-ban alapított| s BAGI-féle házban fennálló

**K Ö N Y V N Y O M D Á M A T K Ö N Y V -
É S P A P I R K E R E S K E D É S E M E T**
saját házámba Beliczey-ut 11
szám alatt a B.-Szt.-Andrási

takarékpénztár mellett
helyeztem át. Midőn ezt becses tudomásukra hozom,
kérem nagyrabecsült bizalmukkal úgy mint eddig to-
vábbra is szerencséltetni sziveskedjenek.

Főtörekvésem ezután is oda fog irányulni, hogy eddigi
becses pártfogásukat továbbra is kiérdemeljem.

TELJES TISZTELETTEL:

Sámuel Adolf.